Lietas arhīva Nr. 1A-0056-21/22
ECLI:LV:RIRT:2021:0420.1A33125919.2.S

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā
Jūrmalā 2021.gada 20.aprīlī

Rīgas rajona tiesa
tiesnese Ingrīda Bite
rakstveida procesā izskatīja administratīvā pārkāpuma lietu /pers. A/, personas kods /personas kods/, sūdzībā par Jūrmalas pilsētas Pašvaldības policijas 2019.gada 2.augusta lēmumu Nr.1-13.1/2542.

Aprakstošā daļa

2019.gada 26.jūlijā Jūrmalas pilsētas Pašvaldības policijas inspektors Valsts amatpersona sastādīja administratīvā pārkāpuma protokolu ZZ Nr.770267 par to, ka 2019.gada 3.jūnijā, plkst.14.59, ar /pers. A/ piederošo transportlīdzekli /TL marka/ TT, ar valsts reģistrācijas numuru /reģistrācijas numurs/ (turpmāk – Transportlīdzeklis), caur "Priedaines satiksmes mezgls", Jūrmalā, iebraukts īpaša režīma zonā Jūrmalas pilsētas administratīvajā teritorijā, neiegādājoties caurlaidi. Ir pārkāptas Jūrmalas pilsētas domes 2017.gada 12.janvāra saistošo noteikumu Nr.1 "Par transportlīdzekļu iebraukšanu īpaša režīma zonā Jūrmalas pilsētas administratīvajā teritorijā" (turpmāk – Saistošie noteikumi) 5.punkta prasības, ar ko izdarīts administratīvais pārkāpums, par kuru atbildība paredzēta šo noteikumu 49.punktā. Protokols sastādīts personas klātbūtnē. /pers. A/ uzlikts naudas sods 50,00 *euro* apmērā (lietas 41.lapa).

Par minēto lēmumu /pers. A/ iesniedza sūdzību Jūrmalas pilsētas Pašvaldības policijas priekšniekam (lietas 43.-45.lapa).

Ar Jūrmalas pilsētas Pašvaldības policijas priekšnieka p.i. K.Platnieka 2019.gada 2.augusta lēmumu Nr.1-13.1/2542 ar Pašvaldības policijas 2019.gada 26.jūlija administratīvā pārkāpuma protokolu ZZ Nr.770267 pieņemtais lēmums – naudas sods 50,00 *euro* atstāts negrozīts, bet sūdzība noraidīta (lietas 69.-74.lapa).

2019.gada 30.augustā Rīgas rajona tiesā saņemta /pers. A/ (turpmāk – sūdzības iesniedzēja) sūdzība par Jūrmalas pilsētas Pašvaldības policijas (turpmāk – iestāde) 2019.gada 2.augusta lēmumu Nr.1-13.1/2542 (turpmāk – Lēmums) (lietas 2.-5.lapa).

Sūdzībā norādīts, ka iestāde nav paziņojusi par ierosinātajām administratīvā pārkāpuma lietām, nenosūtot informāciju uz sūdzības iesniedzējas deklarēto papildadresi Jūrmalā, tādējādi pieļaujot administratīvo pārkāpumu ilgstošu turpināšanos.

Norādīts, ka uz sūdzības iesniedzēju ir attiecināmi Saistošajos noteikumos minētie gadījumi par atbrīvojumu no nodevas samaksas un atvieglojumu piemērošanu.

Turklāt sūdzības iesniedzēja uzskata, ka naudas soda 50,00 *euro* apmērā piemērošana personām, kas pastāvīgi uzturas Jūrmalā, ir netaisna un nesamērīga, jo iestādei ir jāņem vērā katra konkrētā pārkāpuma izdarīšanas faktiskie apstākļi.

Sūdzības iesniedzēja lūdz atcelt iestādes Lēmumu, izbeigt lietu, aprobežojoties ar mutvārdu aizrādījumu.

Ar Rīgas rajona tiesas 2019.gada 9.septembra lēmumu ierosināta tiesvedība sūdzības iesniedzējas sūdzībā par iestādes Lēmumu.

Pamatojoties uz Covid-19 infekcijas izplatības pārvaldības likuma 9.panta pirmo daļu, 2021.gada 3.martā sūdzības iesniedzējai un iestādei nosūtīts paziņojums par administratīvā pārkāpuma lietas izskatīšanu rakstveida procesā, nosakot termiņu līdz 2021.gada 29.martam iesniegt tiesā paskaidrojumus, pieteikt noraidījumu, kā arī iesniegt citus ar lietas izskatīšanu saistītus pieteikumus vai lūgumus.

Tiesnese nekonstatē šķēršļus izskatīt lietu rakstveida procesā. Administratīvā pārkāpuma lietas dalībniekiem procesuālās tiesības ir nodrošinātas, līdz lietas izskatīšanai tiem bija iespēja iesniegt paskaidrojumus, tomēr tas, kādā apmērā personas tās realizē, ir viņu pašu ziņā. Līdz tiesas noteiktajam termiņam – 2021.gada 29.martam – nav pieteikts noraidījums tiesnesei.

Motīvu daļa

Administratīvās atbildības likuma Pārejas noteikumu 2.punkts noteic, ka procesuālās darbības, kas līdz šā likuma spēkā stāšanās dienai uzsāktas saskaņā ar Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksu, tiek arī pabeigtas kodeksā noteiktajā kārtībā. Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa normas piemērojamas līdz attiecīgās administratīvā pārkāpuma lietvedības stadijas pabeigšanai (lietvedība iestādē, tiesā vai izpilde).

Saskaņā ar Administratīvās atbildības likuma 4.panta ceturto daļu administratīvā pārkāpuma procesa kārtību nosaka tā procesuālo tiesību norma, kura ir spēkā procesuālās darbības izdarīšanas brīdī.

Pārbaudot lietas materiālus, izvērtējot sūdzībā norādītos apstākļus un lietā esošos pierādījumus, tiesa atzīst, ka iestādes Lēmums ir atstājams negrozīts, bet sūdzība noraidāma.

Saistošo noteikumu 5.punktā noteikts, ka laika periodā no kalendārā gada 1.aprīļa līdz 30.septembrim transportlīdzekļiem atļauts iebraukt īpaša režīma zonā Jūrmalā, ja iebraukšanas dienā saņemta caurlaide, izņemot šo noteikumu 20.punktā noteiktos gadījumus.

Saskaņā ar Saistošo noteikumu 49.punktu (redakcijā līdz 2020.gada 30.jūnijam) par šo noteikumu 5.punkta pārkāpšanu uzliek naudas sodu transportlīdzekļa īpašniekam vai turētājam 50,00 *euro*.

Atbilstoši likuma "Par pašvaldībām" 45.panta pirmajai daļai spēkā esošie saistošie noteikumi ir saistoši jebkurai fiziskajai un juridiskajai personai attiecīgajā administratīvajā teritorijā.

Vērtējot lietā iegūtos pierādījumus – administratīvā pārkāpuma protokolu ZZ Nr.770267 (lietas 41.lapa), tam pievienoto foto izdruku (lietas 42.lapa), Jūrmalas pilsētas Pašvaldības policijas /amats/ /pers. B/ ziņojumu (lietas 34.lapa) kopsakarā ar pārējiem lietas materiāliem, tie nepārprotami liecina par to, ka administratīvā pārkāpuma protokolā ZZ Nr.770267 norādītajā laikā un vietā sūdzības iesniedzējas Transportlīdzekļa vadītājs iebrauca īpaša režīma zonā Jūrmalas pilsētas administratīvajā teritorijā, neiegādājoties caurlaidi, pārkāpjot Saistošo noteikumu 5.punkta prasības un izdarot administratīvo pārkāpumu, par kuru atbildība paredzēta Saistošo noteikumu 49.punktā.

No Saistošo noteikumu 20.punkta izriet, ka nodevu nemaksā un bez caurlaides īpaša režīma zonā Jūrmalā var iebraukt valsts akciju sabiedrībā "Ceļu satiksmes drošības direkcija" (turpmāk – Ceļu satiksmes drošības direkcija) reģistrētie: transportlīdzekļi, kas pielāgoti vadītājam invalīdam;

operatīvie transportlīdzekļi; specializēto dienestu (Satversmes aizsardzības birojs, Militārās izlūkošanas un drošības dienests, Drošības policija) transportlīdzekļi un avārijas dienestu transportlīdzekļi, kuriem piešķirts operatīvā transportlīdzekļa statuss; ārvalstu diplomātiskā korpusa transportlīdzekļi; valsts policijas, Valsts robežsardzes, Nacionālo bruņoto spēku Nodrošinājuma pavēlniecības, Militārās policijas, Saeimas, Ministru kabineta, Korupcijas novēršanas un apkarošanas biroja, Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienesta un prokuratūras īpašumā vai turējumā esošie transportlīdzekļi; Jūrmalas pilsētas pašvaldības iestāžu īpašumā vai turējumā esošie transportlīdzekļi.

No lietas materiāliem izriet, ka sūdzības iesniedzējas Transportlīdzeklis neatbilst nevienam no Saistošo noteikumu 20.punkta nosacījumiem, tādējādi tiesa atzīst, ka tam nepieciešama caurlaide iebraukšanai īpaša režīma zonā Jūrmalā.

Turklāt tiesa norāda, ka saskaņā ar Saistošo noteikumu 21.1.1.apakšpunktu nodevu nemaksā, ja iebraukšanas dienā īpaša režīma zonā Jūrmalā saņemta caurlaide par fiziskajai personai īpašumā, valdījumā vai turējumā esošo transportlīdzekli, kas reģistrēts uz šīs personas vārda Ceļu satiksmes drošības direkcijā vai citas valsts transportlīdzekļu reģistrā, ja persona ir deklarējusi dzīvesvietu Jūrmalas pilsētā.

No lietas materiāliem izriet, ka administratīvā pārkāpuma protokolā ZZ Nr.770267 norādītajā laikā sūdzības iesniedzējas deklarētā dzīvesvieta nav bijusi Jūrmalas pilsētā. Sūdzības iesniedzēja Jūrmalas pilsētā bija deklarējusi papildadresi, par ko lietā strīda nav.

Atbilstoši Dzīvesvietas deklarēšanas likuma 6.panta pirmajai daļai Latvijas pilsonim ir pienākums deklarēt dzīvesvietu. Savukārt saskaņā ar šā likuma 8.panta ceturto daļu dzīvesvietas deklarētājam ir tiesības deklarācijā norādīt dzīvesvietas deklarētāja papildu adresi (adreses) (redakcijā līdz 2021.gada 30.jūnijam). Senāts ir norādījis, ka papildu adrese Latvijā tiesisko seku ziņā ir uzskatāma par līdzvērtīgu deklarētajai dzīvesvietas adresei Latvijā *(Senāta 2019.gada 8.jūlija sprieduma lietā Nr.SKA-163/2019 7.punkts)*, taču konkrētie jēdzieni nav uzskatāmi par sinonīmiem, t.i., papildu adrese nav uzskatāma par papildu deklarēto dzīvesvietas adresi. Papildu adrese kalpo vienīgi kā instruments, kas nodrošina to, ka valsts iestādēm ir iespēja sasniegt vai sazināties ar personu.

Līdz ar to sūdzības iesniedzējas uzskats, ka deklarētā dzīvesvieta, kas minēta Saistošo noteikumu 21.1.1.apakšpunktā, un papildu adrese ir viens un tas pats jēdziens un tādējādi uz sūdzības iesniedzēju ir attiecināmi Saistošajos noteikumos minētie nosacījumi, kuros persona atbrīvojama no nodevas samaksas, nav pamatots. Jūrmalas pilsētā deklarētā papildadrese nav atzīstama par deklarēto dzīvesvietu Saistošo noteikumu 21.1.1.apakšpunkta izpratnē.

Papildus norādāms, ka, ja personai ir attiecīga saikne ar vairākām pašvaldībām, un pastāv izvēles iespēja, kurā no tām deklarēt savu patstāvīgo dzīvesvietu, tā ir pašas personas izšķiršanās, kā rīkoties tai ir izdevīgāk. Tomēr tajā nav saskatāms ierobežojums brīvi izvēlēties dzīvesvietu *(Senāta 2017.gada 7.jūlija sprieduma lietā Nr.SKA-164/2017 8.punkts)* vai personas tiesību uz nekustamo īpašumu ierobežojums *(Senāta 2017.gada 7.jūlija lēmuma lietā Nr.SKA-219/2017 8.punkts)*.

Tiesa secina, ka saskaņā ar Saistošo noteikumu 14.1.apakšpunktu nodevas atvieglojumu ir tiesīga saņemt persona, kuras laulātais ir deklarējis dzīvesvietu Jūrmalas pilsētā vai laulātā īpašumā ir nekustamais īpašums Jūrmalas pilsētā. Turklāt saskaņā ar Saistošo noteikumu 14.2.apakšpunktu nodevas atvieglojumu ir tiesīga saņemt persona, kuras ģimenes locekļu (bērnu, vecāku) īpašumā ir nekustamais īpašums Jūrmalas pilsētā. Tādējādi tiesa norāda, ka, izpildoties minēto apakšpunktu nosacījumiem, sūdzības iesniedzējai bija tiesības vērsties Jūrmalas pilsētas domes attiecīgajās struktūrvienībās atbilstoši Saistošo noteikumu VI nodaļai, kurā noteikti caurlaides veidi, derīguma termiņš un izsniegšanas kārtība.

Izvērtējot konkrētās lietas apstākļus, secināms, ka, lai iebrauktu īpaša režīma zonā Jūrmalā, sūdzības iesniedzējas Transportlīdzeklim bija nepieciešama caurlaide, turklāt par to bija maksājama nodeva.

Saistošie noteikumi nosaka kārtību, kādā personas var iebraukt ar transportlīdzekļiem īpaša režīma zonā Jūrmalā; kārtību, kādā maksājama pašvaldības nodeva par iebraukšanu šai zonā, un šīs nodevas apmēru, atvieglojumus un atbrīvojumus no nodevas; kārtību, kādā izsniedz un anulē speciālās caurlaides iebraukšanai īpaša režīma zonā Jūrmalā; kā arī atbildību par šo noteikumu pārkāpšanu.

Saskaņā ar Oficiālo publikāciju un tiesiskās informācijas likuma 1.pantu šā likuma mērķis ir nodrošināt privātpersonu tiesības būt informētām par savām tiesībām un pienākumiem, reglamentējot tām saistošo tiesību aktu un oficiālo paziņojumu izsludināšanu, publicēšanu, spēkā esamību un pieejamību.

Minētā likuma 2.pantā noteikts, ka oficiālais izdevums "Latvijas Vēstnesis" (turpmāk – oficiālais izdevums) ir Latvijas Republikas oficiālais izdevums, un tajā publicētā informācija ir oficiāla publikācija. Informāciju oficiālajā izdevumā publicē elektroniski šajā likumā un citos normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā tīmekļa vietnē www.vestnesis.lv. Oficiālā publikācija ir publiski ticama un saistoša. Neviens nevar aizbildināties ar oficiālajā izdevumā publicēto tiesību aktu vai oficiālo paziņojumu nezināšanu.

Turklāt saskaņā ar šī likuma 3.panta pirmo daļu oficiālajā izdevumā publicē ārējos normatīvos aktus, kā arī citus tiesību aktus un oficiālos paziņojumus, ja to publicēšanu šajā izdevumā paredz ārējie normatīvie akti. Pašvaldību saistošos noteikumus oficiālajā izdevumā publicē likumā "Par pašvaldībām" noteiktajā apjomā.

Saskaņā ar Saistošo noteikumu 7.punktu, lai informētu transportlīdzekļu vadītājus, pirms iebrauktuvēm īpašā režīma zonā Jūrmalā saskaņā ar Ceļu satiksmes noteikumu prasībām uzstāda attiecīgas zīmes. Tādējādi sūdzības iesniedzēja varēja zināt un tai vajadzēja zināt par Jūrmalas pilsētas īpaša režīma zonā noteikto iebraukšanas kārtību, tomēr šī kārtība netika ievērota. Jūrmalas pilsētas īpaša režīma zonā ir noteikta vienota transportlīdzekļu kustības organizācija, kas vienlīdz attiecas uz visiem transportlīdzekļiem, kas iebrauc šajā zonā. Sūdzības iesniedzējai nevarēja un arī nepastāvēja tiesiska paļāvība, ka, iebraucot ar Transportlīdzekli Jūrmalas pilsētas īpašā režīma zonā, neievērojot Saistošo noteikumu prasības, netiks fiksēts pārkāpums un netiks noteikta atbildība par šo noteikumu neievērošanu. Apstāklis, ka sūdzības iesniedzējai ir cits viedoklis, nenozīmē, ka pārkāpums nav noticis.

Par Saistošajos noteikumos noteiktās kārtības izpildi ir atbildīga attiecīgā persona, bet Jūrmalas pilsētas Pašvaldības policija kontrolē šīs kārtības izpildi. Līdz ar to sūdzības iesniedzējas norāde par to, ka, ja viņa būtu savlaicīgi informēta par izdarīto administratīvo pārkāpumu, tad nebūtu pieļāvusi turpmāku pārkāpumu izdarīšanu, ir nepamatota. Nesaņemot caurlaidi iebraukšanai īpaša režīma zonā Jūrmalā, tika pārkāpta Saistošajos noteikumos noteiktā kārtība, par ko sūdzības iesniedzēja ir atbildīga.

Lietā nav konstatējami īpaši (izņēmuma) apstākļi, kas būtu lieguši sūdzības iesniedzējai izpildīt normatīvo aktu prasības. Arguments par to, ka sūdzības iesniedzēja nav izpratusi Saistošo noteikumu prasības, nav atzīstams par attaisnojumu, lai sūdzības iesniedzēju atbrīvotu no administratīvās atbildības.

Tiesa atzīst, ka iestāde Lēmumā ir izvērtējusi visus lietā iegūtos pierādījumus un pamatoti konstatējusi, ka ir objektīvi apstiprināts administratīvā pārkāpuma izdarīšanas fakts un tā izdarīšanas apstākļi, kā arī pilnībā pierādīts administratīvā pārkāpuma sastāvs.

Izvērtējot norādītos apstākļus kopumā, secināms, ka sūdzības iesniedzēja ir pamatoti saukta pie administratīvās atbildības un sūdzības iesniedzējai pamatoti uzlikts naudas sods 50,00 *euro* apmērā, atbilstoši Saistošo noteikumu 49.punktam (redakcijā līdz 2020.gada 30.jūnijam). Turklāt iestādei nav piešķirta rīcības brīvība soda noteikšanā, jo piemērojamā tiesību norma paredz piemērot tikai viena soda veidu un mēru, t.i., naudas sodu 50,00 *euro* apmērā.

Attiecībā uz Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 21.panta piemērojamību izskatāmajā gadījumā, proti, iespēju atbrīvot sūdzības iesniedzēju no administratīvās atbildības maznozīmīga pārkāpuma gadījumā, aprobežojoties ar mutvārdu aizrādījumu, tiesa secina, ka konkrētajā gadījumā nav pamata sūdzības iesniedzējas atbrīvošanai no administratīvās atbildības.

Augstākās tiesas Senāta Administratīvo lietu departaments ir norādījis, ka administratīvais pārkāpums ir atzīstams par maznozīmīgu, ja, ņemot vērā

konkrētās lietas apstākļus (tostarp izdarītā administratīvā pārkāpuma raksturu un citus lietā būtiskus apstākļus), administratīvā soda uzlikšana par izdarīto pārkāpumu nebūtu lietderīga. Citiem vārdiem, izdarītais pārkāpums ir tik nebūtisks, ka par to pārkāpējam nav nepieciešams uzlikt sodu, bet ir pietiekami izteikt mutvārdu aizrādījumu, kas ir preventīvs (audzinoša rakstura) līdzeklis, kas vērsts uz to, lai persona, kas izdarījusi administratīvo pārkāpumu, saprastu savas uzvedības prettiesiskumu un turpmāk to nepieļautu (*skat. Augstākās tiesas Senāta Administratīvo lietu departamenta 2009.gada 12.februāra spriedums lietā Nr.SKA-15/2009*).

No minētā sprieduma atziņām izriet, ka personu var atbrīvot no administratīvās atbildības, ja to pieļauj konkrētās lietas sevišķie apstākļi, kas šo konkrēto gadījumu nošķir no citiem gadījumiem un no sankciju paredzošajā tiesību normā noteiktā pārkāpuma kā tāda.

Vērtējot sūdzības saturu, tiesa secina, ka nav konstatējami tādi apstākļi, kas būtu atzīstami par īpašiem tādā nozīmē, lai izskatāmo gadījumu atzītu par izņēmuma gadījumu, par kuru būtu pamats atbrīvot no administratīvās atbildības.

Tādējādi tiesa nesaskata objektīvi pamatotus apstākļus, lai izdarīto administratīvo pārkāpumu atzītu par maznozīmīgu un izbeigtu uzsākto lietvedību, atbrīvojot sūdzības iesniedzēju no administratīvās atbildības, aprobežojoties ar mutvārdu aizrādījumu.

Tiesa, iepazīstoties ar lietas materiāliem, nekonstatē, ka iestāde administratīvās pārkāpuma lietas izskatīšanas procesā būtu pieļāvusi procesuālus pārkāpumus, kas būtu par pamatu Lēmuma atcelšanai.

Nevienu citu jaunu apstākli vai pierādījumu, kas attiecas uz faktiskajiem pārkāpuma izdarīšanas apstākļiem un būtu par pamatu iestādes Lēmuma atcelšanai, sūdzības iesniedzēja nav norādījusi. Fakts, ka persona, kura saukta pie administratīvās atbildības, pauž atšķirīgu viedokli un nonāk pie citiem secinājumiem, pats par sevi nevar kalpot par pamatu, lai atceltu iestādes lēmumu, savukārt sūdzības iesniedzēja nepiekrišana iestādes pierādījumu vērtējumam nevar tikt uzskatīta par likuma normu pārkāpumu un būt par pamatu lēmuma atcelšanai.

Ņemot vērā minēto, tiesa atzīst, ka iestādes Lēmums ir tiesisks un pamatots, bet sūdzība noraidāma.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Administratīvās atbildības likuma 4.panta pirmo daļu, Pārejas noteikumu 2.punktu un Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 289.[12]panta otrās daļas 1.punktu, tiesa

nosprieda

Jūrmalas pilsētas Pašvaldības policijas 2019.gada 2.augusta lēmumu Nr.1-13.1/2542 atstāt negrozītu, bet /pers. A/, personas kods /personas kods/, sūdzību noraidīt.

Spriedumu var pārsūdzēt 10 (desmit) darba dienu laikā no pilna nolēmuma pieejamības dienas tiesas kancelejā Rīgas apgabaltiesā, apelācijas sūdzību iesniedzot Rīgas rajona tiesā, Jūrmalā.

Spriedums sastādīts un pieejams tiesas kancelejā 2021.gada 20.aprīlī.

Tiesnese Ingrīda Bite